

INTERVENČNÁ STRATÉGIA PRE LH V RÁMCI SPOLOČNEJ POĽNOHOSPODÁRSKEJ POLITIKY 2023-2027

NÁRODNÉ LESNÍCKE CENTRUM

ÚSTAV LESNÍCKEHO PORADENSTVA A VZDELÁVANIA

ZVOLEN, 14.12.2021

OBSAH

Ciele a potreby SPP – lesné hospodárstvo

Intervencie pre LH (zameranie, finančná alokácia)

Zhrnutie

CIELE STRATEGICKÉHO PLÁNU SPP

Inteligentný, konkurencieschopný, odolný a diverzifikovaný poľnohospodársky sektor, ktorý zaručuje dlhodobú potravinovú bezpečnosť

Ochrana životného prostredia vrátane biodiverzity a opatrení v oblasti klímy a dosahovanie environmentálnych a klimatických cieľov Únie

- klimatická akcia, ochrana prírodných zdrojov a zvrátenie negatívneho vývoja biodiverzity
- ozdravovať lesy a podporovať v nich prírode blízke hospodárenie

Posilnenie sociálno-ekonomickej štruktúry vidieckych oblastí

- podpora biohospodárstva a obhospodarovania lesov malých výmer
- zlepšenie spolupráce pôdohospodárov, potravinárov a lesníkov s odborníkmi z výskumných inštitúcií a univerzít, vzdelávanie a poradenstvo

POTREBY STRATEGICKÉHO PLÁNU SPP

Vysoká priorita

1. Podpora adaptačných a mitigačných opatrení v lesoch v súvislosti so zmenou klímy
2. Zvyšovanie vodozadržnej funkcie lesa a akumulácia vody v lesnej krajine
3. Podporenie ochrany biodiverzity lesných ekosystémov
4. Podpora trvalo udržateľného obhospodarovania lesov vrátane diverzifikácie lesnej výroby k nedrevným produktom a využívaniu ekosystémových služieb
5. Zvyšovať efektívnosť výrobných faktorov v lesnom hospodárstve
6. Budovanie kapacít a podpora miestnych komunít, rozvoj spolupráce a aktivizácie vidieckeho územia

POTREBY STRATEGICKÉHO PLÁNU SPP

Stredná priorita

1. Zlepšenie zdravotného stavu lesov a vitality lesných spoločenskí
2. Zlepšiť stav biotopov a druhov s dôrazom na územiach sústavy Natura 2000 a na územiach s vysokou prírodnou hodnotou

OKRUHY A ČINNOSTI PODPORY

1. Adaptačné a mitigačné opatrenia v lesoch v súvislosti s klimatickou zmenou
2. Podpora trvalo udržateľného obhospodarovania lesov malých výmer

Okruh podpory	Opatrenia	Aktivity
A. Adaptačné a mitačné opatrenia v lesoch v súvislosti s KZ	Podpora PBHL 226 mil. €	Vzdelávanie a poradenstvo zamerané na správnu prax PBHL
		Podpora prebudovy lesa na PBHL
		Integrované projekty správnej praxe PBHL
	Záchrana a udržateľné využitie lesných genetických zdrojov 20 mil. €	Vzdelávanie a poradenstvo zamerané na záchranu lesných genetických zdrojov
		Záchrana a udržateľné využívanie in-situ genetických zdrojov
		Záchrana a udržateľné využívanie ex-situ genetických zdrojov
	Obnova potenciálu lesov a zavedenie preventívnych opatrení 262 mil. €	Vzdelávanie a poradenstvo zamerané na obnovu potenciálu lesa
Realizácia projektov ozdravných opatrení		

Okruh podpory	Opatrenia	Aktivity
<p style="text-align: center;">A. Adaptačné a mitigačné opatrenia v lesoch v súvislosti s KZ</p>	<p style="text-align: center;">č. 4 - Zlepšenie stavu biotopov a druhov v rámci sústavy NATURA 2000 10 mil. €</p>	<p style="text-align: center;">č. 1 - Vzdelávanie a poradenstvo zamerané na zlepšenie stavu biotopov NATURA</p>
		<p style="text-align: center;">č. 2 - Projekty zamerané na zlepšenie stavu biotopov hlucháňa</p>
	<p style="text-align: center;">č. 5 - Investície na zvyšovanie vodozadržnej funkcie lesa a akumulácie vody v krajine 10 mil. €</p>	<p style="text-align: center;">č. 1 - Vzdelávanie a poradenstvo zamerané na zvyšovanie povedomia o vodozadržnej funkcii lesa</p>
		<p style="text-align: center;">č. 2 - Investície do zvyšovania vodozadržnej funkcie lesa</p>

Okruh podpory	Opatrenia	Aktivity
<p>B. Podpora trvalo udržateľného obhospodarovania lesov malých výmer</p>	<p>Zlepšenie obhospodarovania a konkurencieschopnosti lesa malých výmer</p>	<p>Vzdelávanie a poradenstvo zamerané na obhospodarovateľov lesa malých výmer</p>
	<p>209 mil. €</p>	<p>Realizácia projektov zameraných na podporu obhospodarovateľov lesa malých výmer</p>

Práce v malých pracovných skupinách:

Pracovná skupina: Lesnícke intervencie

PBHL:	90 mil. EUR,
Ozdravné opatrenia v lesoch:	60 mil. EUR,
Obhospodarovatelia lesa malých výmer:	25 mil. EUR,
Vodozádržné opatrenia v lesoch:	10 mil. EUR,
Genetické zdroje v lesoch:	20 mil. EUR.
Spolu	205 mil. €

A: PROJEKTOVÉ OPATRENIA

INTEGROVANÉ PROJEKTY SPRÁVNEJ PRAXE PBHL (90/25 mil. €)

1: NEPRODUKTÍVNE INVESTÍCIE (12,5 MIL. €):

A. PODNIKOVÁ INVENTARIZÁCIA LESOV (NAD RÁMEC PSL)

B. PESTOVNÉ OPATRENIA

- prirodzená obnova
- podsadby, predsadby
- individuálna a plošná ochrana
- prečistky

C. LESNÍCKE MELIORAČNÉ OPATRENIA: ZAPRACOVANIE ZVYŠKOV PO ŤAŽBE DO PÔDY (ZVÝŠENIE ORGANICKEJ HMOTY)

2: PRODUKTÍVNE INVESTÍCIE (12,5 MIL. €):

A: LESOHOSPODÁRSKE ČINNOSTI ZABEZPEČUJÚCE DLHODOBÚ ZMENU TYPU LESA VEKOVÝCH TRIED NA TYP LESA HRÚBKOVÝCH TRIED

- výchovná ťažba
- obnovná ťažba

B: VÝSTAVBA/REKONŠTRUKCIA LESNEJ DOPRAVNEJ SIETE

C: OBSTARANIE NOVEJ LESNEJ TECHNIKY

PROJEKTY OZDRAVNÝCH OPATRENÍ V LESOCH (60/20 mil. €)

A. INOVATÍVNE POSTUPY V OBNOVE LESA POŠKODENÉHO PÔSOBNÍM ŠKODLIVÉHO ČINITEĽA:

- Príprava plôch na obnovu lesa a obnova lesa
 - Spolupôsobenie pri umelej obnove
 - Umelá a kombinovaná obnova
 - Voskovanie sadeníc ako ochrana koreňových krčkov a koreňov
 - Ochrana sadeníc biologickým prípravkom
 - Umelá obnova na kalamitných plochách
 - Uplatnenie sukcesných procesov pri obnove holín po náhodnej ťažbe cez pionierske dreviny
 - Vyzdvihovanie sadbového materiálu z prirodzenej obnovy na použitie ako podsadby, predsadby

B. REALIZÁCIA OCHRANNÝCH A OBRANNÝCH OPATRENÍ V LESOCH S DÔRAZOM NA ZVÝŠENIE ICH ODOLNOSTI A ADAPTAČNÉ SCHOPNOSTI NA BUDÚCE KLIMATICKÉ PODMIENKY, VRÁTANE PODPORY OBSTARANIA POTREBNÉHO TECHNICKÉHO VYBAVENIA A VÝKONU ČINNOSTÍ

- Monitorovanie zdravotného stavu lesa
- Ochrana mladých lesných porastov
- Mechanická asanácia napadnutého dreva a podpora mokrých skládok dreva

ZLEPŠENIE POSTUPOV OBHOSPODAROVANIA LESOV S VÝMEROU DO 500 HA A PODPORA PODNIKANIA V LESNÍCTVE (25 /20 MIL.€)

A: NEPRODUKTÍVNE INVESTÍCIE (10,0 mil. €):

1. Podpora obhospodarovania lesa: pestovanie a ochrana lesa - spolupôsobenie pri prirodzenej obnove lesa, čistenie plôch po ťažbe, umelá obnova lesa, ochrana mladých lesných porastov - vyžínanie, ochrana mladých lesných porastov - ochrana voči zveri (individuálna), oplocovanie mladých lesných porastov, prečistky
2. Občianska a turistická infraštruktúra okrem komerčných služieb (náučné chodníky a značenia, pozorovateľne, odpočivárne, prístrešky, altánky, sociálne zariadenia, učebne pre lesnú pedagogiku, cyklotrasy a pod.)

B: PRODUKTÍVNE INVESTÍCIE (10,0 mil. €)

1. Lesná infraštruktúra (výstavba, rekonštrukcia lesnej dopravnej siete) vrátane priečneho a pozdĺžneho odvodnenia)
2. Investície do techniky a technológií v lesnom hospodárstve

INVESTÍCIE DO ZVYŠOVANIA VODOZÁDRŽNEJ FUNKCIE LESA (10/7 mil. €)

- A. výstavba/rekonštrukcia vodozadržných zariadení v lese pre akumuláciu a spomalenie odtoku (akumulačné a sedimentačné nádrže, poldre, objekty zahrádzania bystrín (§27 zákona o lesoch), vsakovacie jamy a rýhy, studničky a pramene, vrátane obnovy kapacity retenčného priestoru nádrží, bezpečnostných prepadov, manipulačných zariadení vodnej hladiny, nátokov a výpust malých vodných nádrží a umelých mokradí, vrátane ich sprístupnenia pre údržbu a opravy;
- B. terasovanie, terénne úpravy a zasakovacie pásy;
- C. revitalizácia a sanácia nepoužívanej lesnej dopravnej siete (líniové rozrušenie nepoužívaných lesných ciest na podporu vsakovania vody do lesného porastu);
- D. sanácia erózných rýh (nepoužívaných približovacích liniek po spádnici, strží);
- E. obnova prietokového profilu, meandrovanie, revitalizácia drobných vodných tokov, bio-technické stabilizovanie koryta drobných vodných tokov;
- F. lesnícke melioračné opatrenia: mechanizované zapracovanie zvyškov po lesnej ťažbe do pôdy pre zvýšenie množstva organickej hmoty a vodozadržnosti lesnej pôdy.

B: NEPROJEKTOVÉ OPATRENIA

LESNÍCKO-ENVIRONMENTÁLNE A KLIMATICKÉ SLUŽBY A OCHRANA LESOV (20,7 mil. €)

- podpora lesných služieb a chrániť lesy, prípadne chrániť jednotlivé druhy zvierat podľa zoznamu (vybrané dravce a sovy, brodivce, lesné kury a iné) a vytvoriť vhodné biotopy pre hlucháňa hôrneho. Plánovaná podpora územia je 32 000 ha (UEV 10 000 ha, CHVÚ 22 000 ha) a pre hlucháňa hôrneho 2 000 ha

OSOBITNÉ ZNEVÝHODNENIA JEDNOTLIVÝCH OBLASTÍ VYPLÝVAJÚCE Z URČITÝCH POVINNÝCH POŽIADAVIEK - NATURA NA LESNEJ PÔDE (5,7 mil. EUR).

- chrániť a udržať oblasti Natura 2000 nezasahovaním do lesného porastu v 5. stupni ochrany (+5% mimo 5. stupňa ochrany) a nepoškodiť vegetačný a pôdny kryt. Plánovaná podpora územia je 26 447 ha

Špecifický cieľ 6: Prispieť k zastaveniu a zvráteniu straty biodiverzity, zlepšiť ekosystémové služby a zachovať biotopy a krajinné oblasti

Identifikácia potrieb:

4. Podporenie ochrany biodiverzity lesných ekosystémov

Je potreba zvýšiť biodiverzitu lesov na Slovensku zmenou monokultúrnych lesov na zmiešané lesy. Po kalamitách je potrebné vytvárať lesy s vysokou hodnotou biodiverzity a ochraňovať biodiverzitu prostredníctvom **ochrany genetických zdrojov lesných drevín**. V lesníctve sú genetické zdroje (genofond) dôležitý výrobný faktor. Bohatosť genofondu umožňuje lesným drevinám prispôbiť sa širokej škále klimatických a pôdnych podmienok. **Opatrenia na zachovanie genetických zdrojov slúžia na ochranu biodiverzity lesných ekosystémov a ich adaptáciu na klimatickú zmenu**. Ochudobnenie genofondu znižuje biodiverzitu a oslabuje schopnosť lesných drevín čeliť zmenám stanovištných podmienok, tlaku škodcov a chorôb

Podpora genetických zdrojov v LH: 0 €

Transfer poznatkov

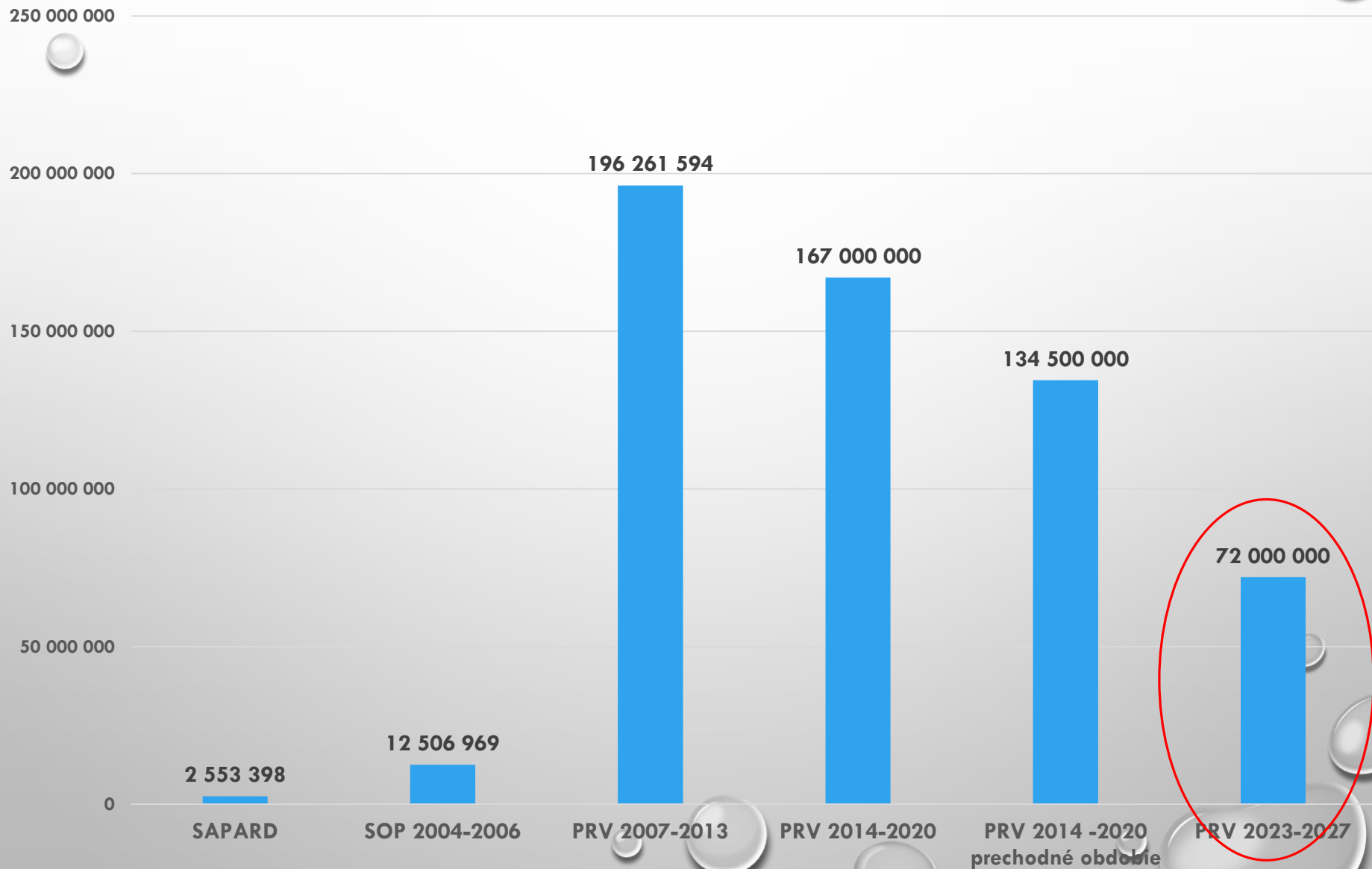
Prierezový cieľ: Modernizácia (zvýšiť úroveň výmeny poznatkov)

1. Operačné skupiny (min. 2 subjekty -1 výskum, transfer poznatkov): 14 mil .€
2. Prenos inovácií a poznatkov formou vzdelávania: 10 mil.€
3. Prenos inovácií a poznatkov formou vzdelávania: 4 mil.€

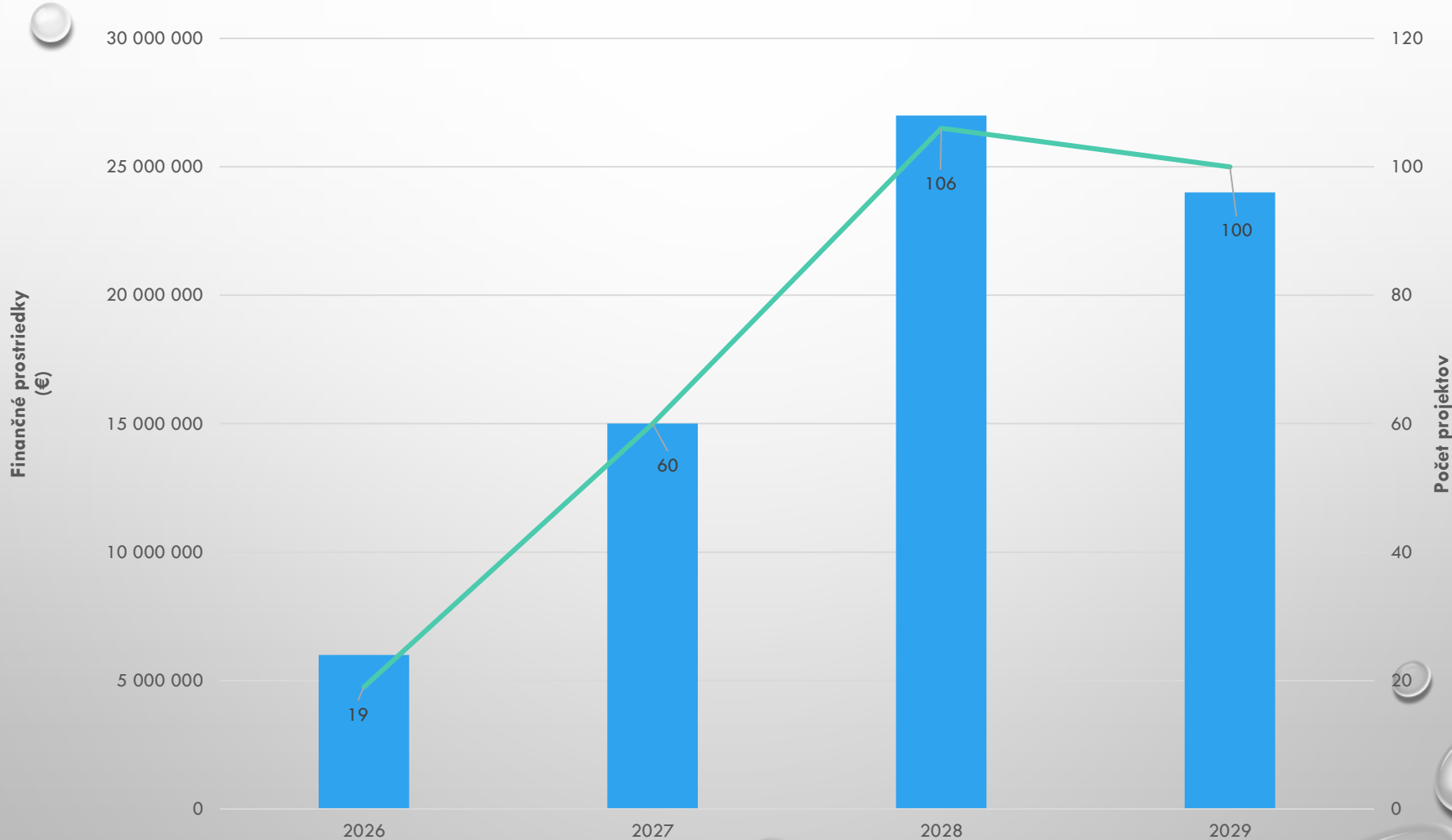
Pozitíva:

- vzdelávanie a poradenstvo vo verejnom záujme – nie je aplikovaná schéma štátnej pomoci,
- jednotkové ceny,
- podpora environmentálneho vzdelávania

Alokácia finančných prostriedkov (verejné zdroje) – projektové opatrenia PRV

Ročná orientačná finančná alokácia -projektové opatrenia

ZHRNUTIE

- výška podpory LH výrazne klesla (72 mil. €) a nezodpovedá významu lesov pre mitigáciu a adaptáciu krajiny na zmenu klímy
- vecné zadefinovanie podpory pri viacerých činnostiach neodráža potreby LH
- pozitívom je podpora malých obhospodarovateľov lesa, negatívom je nízka alokácia
- pozitívom je podpora vzdelávania a poradenstva mimo schém štátnych podpôr/resp. schémy de minimis

The background features a light gray gradient with several realistic water droplets of various sizes scattered in the corners. The droplets have highlights and shadows, giving them a three-dimensional appearance.

ĎAKUJEM ZA POZORNOST
(milan.sarvas@nlcsk.org)